

TEMAT: Czy w drzewie mieszka duch?

CO PRZYGOTOWAC?

- karty z nazwami części drzewa
- masa solna (w pojemnikach lub porcjach dla dzieci)
- naturalne materiały z terenu: patyczki, liście, mech, kamyczki
- karty ćwiczeń ruchowych przy drzewie
- mokre chusteczki, worek na śmieci

WPROWADZENIE - MAGICZNY POZATEK

Stworzenie klimatu opowieści inspirowanej słowiańskimi wierzeniami o drzewach i ich opiekunach

GIMNASTYKA PRZY DRZEWIE

- „Siła korzeni” – skłony
- „Rosnący pień” - wyciąganie się
- „Gałęzie na wietrze” – rotacja tułowia
- „Odgniatanie kory” - pchanie drzewa
- „Kora drzewa” – masaż dłoni o pień
- „Leśne krzesetko”- squat z oparciem
- o drzewo
- Wiszący listek”- stretching

ODKRYWAMY TWARZ DUCHA DRZEW

Dzieci lepiają i układają z masy solnej i materiałów naturalnych znalezionych w wyznaczonym terenie twarz ducha drzewa - na pniu. Zadanie wykonywane indywidualnie lub w grupach.

SŁOWIAŃSKI RYTUAŁ PRZYTULENIA

Dzieci wybierają drzewo

- dotykają kory
- oddychają spokojnie- 3 oddechy
- przytulają drzewo

Nasz kontakt z drzewem to nie magia, tylko uważność. Kiedy dotykamy kory, skupiamy uwagę, ciało się wycisza, a my słyszymy więcej.”

BUDOWA DRZEW

Dzieci losują karty z częściami drzewa, na hasło: „Dotknij tę część drzewa!” biegną i wskazują wylosowaną część.

Krótką rozmowa: Do czego jest potrzebna drzewu?

GALERIA TWARZY DRZEW

Dzieci spacerują i obserwują pracę koleżanek i kolegów

- bez oceniania, tylko obserwacja
- podkreślenie różnorodności

SYMBOLICZNE ZAKOŃCZENIE

Nauczyciel domyka opowieść:

„Każde drzewo przez chwilę nosi twarz, którą stworzyliście. Może dziś jego duch się uśmiecha. Za moment twarz zabierzemy ze sobą, a drzewo znów będzie sobą - wolne i spokojne.”

–Dzieci zdejmują masę solną z drzew.

„ROZCIĄGANIE GAŁĘZI” – GIMNASTYKA PRZY DRZEWIE

Siła korzeni – skłony

Dzieci stoją stabilnie, stopy szeroko. Wykonują powolne skłony w dół, jakby zapuszczały korzenie w ziemię, po czym wracają do pozycji stojącej.

Rosnący pień – wyciąganie się

Dzieci stoją prosto i unoszą ręce w górę, powoli wyciągając całe ciało, jak drzewo rosnące ku słońcu. Zatrzymują się na chwilę i wracają do pozycji wyjściowej.

Gałęzie na wietrze – rotacja tułowia

Dzieci stoją luźno i wykonują skręty tułowia w prawo i w lewo, pozwalając rękom swobodnie podążać za ruchem, jak gałęzie poruszane wiatrem.

Odgniatanie kory – pchanie drzewa

Dzieci ustawiają dłonie na pniu drzewa i delikatnie je pchają, angażując ramiona i tułów. Ćwiczenie wykonywane spokojnie, bez użycia siły.

Kora drzewa – masaż dłoni

Dzieci delikatnie pocierają dłonie o pień drzewa lub przykładają je do kory, zwracając uwagę na jej fakturę. Ćwiczenie wykonywane powoli i uważnie.

Leśne krzeselko – przysiad

Dzieci opierają plecy o pień drzewa i wykonują przysiad, zatrzymując się na kilka sekund w pozycji „siedzenia na niewidzialnym krzeselku”, po czym wracają do stania.

Wiszący listek – stretching

Dzieci unoszą ręce nad głowę i wykonują spokojne rozciąganie całego ciała, pochylając się lekko na boki lub do przodu, jak listek kołyszący się na gałęzi.

BUDOWA DRZEWA

korzenie

pień

konary

gałęzie

liście/ igły

kora

Korzenie – „trzymają drzewo i piją wodę

Pień – „kręgosłup drzewa — przewody jak autostrady dla soków”

Konary – „ramiona drzewa”

Gałęzie – „drobne przedramiona”

Liście / igły – „fabryka tlenu — tutaj dzieje się fotosynteza”

Kora – „pancerz ochronny”.

SCENARIUSZ ZAJĘĆ OUTDOOROWYCH

1. INFORMACJE WSTĘPNE

- Tytuł innowacji: Zielone skrzydła dzieciństwa
- Temat zajęć: Czy w drzewie mieszka duch?
- Poziom edukacyjny: klasy 1-3
- Czas trwania zajęć: 2 godziny lekcyjne

2. CELE OGÓLNE

Rozwijanie kompetencji:

- poznawczych (budowa drzewa, funkcje części roślin, obserwacja przyrodnicza),
- kreatywnych i artystycznych (tworzenie twarzy drzewa, interpretacja),
- ruchowych (ćwiczenia fizyczne w naturze, koordynacja, równowaga),
- językowych (opowiadanie historii, opis, nazewnictwo przyrodnicze),
- ekologicznych (szacunek do przyrody, troska o środowisko),
- społeczno-emocjonalnych (rozpoznawanie emocji, budowanie relacji, współpraca),
- sensorycznych i uważnościowych (kontakt z naturą, regulacja).

3. CELE SZCZEGÓŁOWE (operacyjne):

Uczeń/uczennica:

- rozpoznaje i nazywa podstawowe części drzewa oraz zna ich funkcje,
- stosuje proste techniki uważności i relaksacji,
- wykonuje ćwiczenia fizyczne z wykorzystaniem drzewa,
- tworzy pracę plastyczną z naturalnych materiałów,
- współpracuje w grupie i potrafi dzielić się przestrzenią,
- dostrzega różnorodność interpretacji w pracach innych osób,
- potrafi opisać swoje wrażenia, odczucia i spostrzeżenia,
- rozwija wrażliwość estetyczną i przyrodniczą,

- podejmuje działania z poszanowaniem natury (niczego nie zrywa, korzysta z materiałów naturalnie dostępnych).

4. METODY I FORMY PRACY

Metody: metoda doświadczeń sensorycznych, ruchu i gimnastyki naturalnej, metoda uważności, pokazowa i pogładowa, zabawy badawcze ruchu i gimnastyki naturalnej, metoda narracyjna i metafory, metoda ekspresji twórczej

Formy: praca indywidualna, w parach, grupowa, zbiorowa

5. ŚRODKI DYDAKTYCZNE

- karty z nazwami części drzewa
- masa solna (w pojemnikach lub porcjach dla dzieci)
- woreczek do losowania kart
- naturalne materiały z terenu: patyczki, liście, mech, kamyki (bez zrywania)
- karty ćwiczeń ruchowych przy drzewie
- mokre chusteczki, worek na śmieci

6. TREŚĆ ZAJĘĆ (zakres realizowanego materiału)

- słowiańskie wierzenia o drzewach (w formie symbolicznej i kulturowej)
- uważność i kontakt z naturą
- funkcje części drzewa (korzenie, pień, konary, gałęzie, liście/igły, kora)
- sensoryczne poznawanie kory i elementów przyrodniczych
- ćwiczenia fizyczne z wykorzystaniem drzew
- twórcze formowanie kształtów i twarzy z naturalnych materiałów
- interpretacja prac i dostrzeganie różnorodności twórczej
- etyka kontaktu z przyrodą („nie niszczę, nie zrywam, dbam o miejsce”)

7. PRZEBIEG ZAJĘĆ

- **Etap wstępny: Magiczny początek**

Nauczyciel mówi spokojnie, wolniej niż zwykle:

„Dawno, dawno temu Słowianie wierzyli, że każde drzewo ma swojego opiekuna - ducha, który mieszka w jego pniu albo wysoko w koronach.

Ten duch nie straszy. Jest mądry, spokojny i bardzo stary.

Zna tajemnice lasu, potrafi słuchać i czasem opowiada swoje historie...

A czasem tylko czeka, aż ktoś podejdzie i go dotknie.

Dziś sprawdzimy, czy potrafimy usłyszeć drzewo. A może nawet zobaczyć jego...
twarz.”

Krótką cisza – niech dzieci poczuć klimat.

Etap główny

1. Ćwiczenie kontaktu z drzewem – Słowiański rytuał przytulenia

Instrukcja:

- a) Znajdź swoje drzewo — takie, które cię „woła”.
- b) Stań przed nim, dotknij jego kory.
- c) Oprzyj na nim dłonie i zamknij oczy.
- d) Zrób 3 powolne, głębokie oddechy.
- e) Przytul drzewo tak, jak chcesz - delikatnie albo mocniej.
- f) Zadaj mu w myślach jedno pytanie:
„Jaką historię dzisiaj mi opowiesz?”

Nauczyciel króciutko wyjaśnia:

„Nasz kontakt z drzewem to nie magia, tylko uważność. Kiedy dotykamy kory, skupiamy uwagę, ciało się wycisza, a my słyszymy więcej.”

2. „Rozciąganie gałęzi” - gimnastyka przy drzewie

- „Siła korzeni” – skłony
- „Rosnący pień” - wyciąganie się
- „Gałęzie na wietrze” – rotacja tułowia
- „Odgniatanie kory” - pchanie drzewa
- „Kora drzewa” – masaż dłoni o pień (delikatnie)
- „Leśne krzesetko”- squat z oparciem o drzewo
- Wiszący listek”- stretching

Instrukcja wykonania każdego ćwiczenia- karty

3. Budowa drzewa

Krótką, dynamiczną rozmowę w terenie.

- korzenie – „trzymają drzewo i piją wodę”
- pień – „kręgosłup drzewa — przewody jak autostrady dla soków”
- konary – „ramiona drzewa”
- gałęzie – „drobne przedramiona”
- liście / igły – „fabryka tlenu — tutaj dzieje się fotosynteza”
- kora – „pancerz ochronny”

Nauczyciel ma zestaw 6 kart z napisami części drzewa.

Prosi dziecko lub parę dzieci o wylosowanie jednej karty z woreczka.

Dziecko (lub dzieci) głośno odczytują nazwę części drzewa.

Na hasło:

„Dotknij tę część drzewa!”

Wszystkie dzieci biegną do najbliższego drzewa (bez wchodzenia na drzewo).
i dotykają właściwej części.

Nauczyciel pyta:

- „Dlaczego to ta część?”
- „Co ona robi?”
- „Do czego jest potrzebna drzewu?”

4. „Odkrywamy twarz ducha drzewa”

Uczniowie tworzą twarz „ducha drzewa” z naturalnych elementów oraz masy solnej, którą delikatnie przyklejają do pnia wybranego drzewa.

- a. Dzieci wybierają drzewo, które „przyciąga ich uwagę”.
- b. Otrzymują porcję masy solnej i formują z niej owal twarzy.
- c. Następnie wyszukują w lesie naturalne dodatki, które mogą posłużyć jako:
 - brwi (patyczki),
 - oczy (liście lub gałązki),
 - nos (muszelki, szyszki, małe gałązki),
 - policzki (liście),
 - włosy lub broda (mech).
- d. Układają te elementy na masie solnej, tworząc indywidualne lub grupowe „oblicze ducha drzewa”.

5. Galeria twarzy drzew

Po zakończeniu pracy dzieci pozostawiają swoje „twarze ducha drzewa” na chwilę na pniach lub ziemi przy wybranych drzewach.

Nauczyciel zaprasza:

„Teraz zapraszam Was na wyjątkowy spacer...”

Przejdziemy się po naszym leśnym muzeum i obejrzymy efekty pracy koleżanek i kolegów.

Ważne: nie oceniamy — tylko podziwiamy i zauważamy.

Podczas spaceru galeryjnego nauczyciel zwraca uwagę dzieci na to, że:

1. „Każda twarz drzewa wygląda inaczej — bo każdy z nas inaczej widzi świat, inaczej odbiera naturę i inaczej interpretuje ten sam temat. To pokazuje, że różnorodność jest wartością. Nie ma jednej dobrej odpowiedzi, jednej właściwej twarzy. Jest wiele pięknych pomysłów.”
2. „Zobaczcie, jak różne są nasze twarze drzew — każda inna, każda wyjątkowa. Tak samo jest z nami w klasie.”

Symboliczne zakończenie:

Nauczyciel mówi:

„Każde drzewo przez chwilę nosi twarz, którą stworzyliście.

Może dziś jego duch się uśmiecha.

Za moment twarz zabierzemy ze sobą, a drzewo znów będzie sobą - wolne i spokojne.”

8. EWALUACJA (sprawdzenie realizacji założonych celów)

Ewaluacja ma charakter naturalny i wpisany w doświadczenie:

1. Runda refleksji – dzieci kończą zdania:
 - „Dziś dowiedziałem/am się, że drzewo...”
 - „Najbardziej zaskoczyło mnie...”
 - „Moja twarz drzewa była...”
2. **Odpowiedzi w rozmowie:**
 - Co robią korzenie?
 - Do czego drzewu potrzebne są liście?
 - Dlaczego żadna twarz drzewa nie wygląda tak samo?
3. **Obserwacja zachowań** (nauczyciel):
 - zaangażowanie w zadania,
 - współpraca,

- uważne obchodzenie się z materiałami,
- rozumienie poleceń.

9. BIBLIOGRAFIA

- Opracowania edukacyjne Lasów Państwowych dotyczące budowy drzewa
- Goleman D. – „Inteligencja emocjonalna”

10. ZAŁĄCZNIKI

Karty:

- karty z częściami drzewa
- karty ćwiczeń ruchowych przy drzewie
- materiał poglądowy twarzy z masy solnej I materiału przyrodniczego

11. UWAGI DO REALIZACJI ZAJĘĆ (merytoryczne i organizacyjne)

- Masa solna nie powinna pozostawać na drzewie — po zakończeniu pracy delikatnie zdejmujemy ją z pnia.
- Pamiętać o wcześniejszym sprawdzeniu bezpieczeństwa drzew (pnie stabilne, brak odpadającej kory).
- Ćwiczenia fizyczne wykonywane są w tempie dostosowanym do możliwości dzieci.
- Warto mieć zapasowe rękawiczki i chusteczki (najlepiej mokre).
- Zajęcia mogą wymagać wydłużenia czasu — praca kreatywna i sensoryczna często trwa dłużej.

